

Indenrigs- og sundhedsministeren

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 08-03-2024
Enhed: Data, Infrastruktur og
Cybersikkerhed
Sagsbeh.: crs
Sagsnr.: 2023 - 5413
Dok. nr.: 101825

Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse vedr. Statsrevisorernes beretning nr. 4/2023 om byggeriet af Nyt Hospital Nordsjælland

Statsrevisorerne har 7. november 2023 fremsendt beretning nr. 4/2023 om byggeriet af Nyt Hospital Nordsjælland og har samtidig bedt om min redegørelse senest 7. marts 2024. Da beretningen omhandler Region Hovedstadens styring af projektet, har jeg bedt regionen om at afgive en udtalelse som bidrag til ministerredøgørelsen. Regionens udtalelse er opsummeret i redegørelsen, men er også vedlagt som bilag i dens fulde længde til orientering.

Beretningens konklusioner samt statsrevisorernes bemærkninger

Rigsrevisionen konkluderer, at

- Det er utilfredsstillende, at Region Hovedstaden ikke sikrede, at budgettet for byggeriet af Nyt Hospital Nordsjælland var robust.
- Konsekvensen er, at regionen har igangsat et underbudgetteret sygehusbyggeri, som er blevet væsentligt dyrere end forudsat.
- Derudover har Indenrigs- og Sundhedsministeriets tilsyn med byggeriet ikke været helt tilfredsstillende.

Statsrevisorerne finder det meget utilfredsstillende, at byggeriet af Nyt Hospital Nordsjælland på nuværende tidspunkt er fordyret med 2,3 mia. kr. og forsinket med 6 år. Fordyrelsen kan have været medvirkende til, at bygningens funktionalitet og kapacitet er blevet forringet. Selv om en del af budgetoverskridelserne skyldes prisstigninger i byggebranchen i 2021 og 2022, konstaterer Statsrevisorerne, at Region Hovedstadens budgettering af byggeriet samlet set har været urealistisk og usikker. Statsrevisorerne finder desuden, at Indenrigs- og Sundhedsministeriets tilsyn med byggeriet af Nyt Hospital Nordsjælland ikke har været helt tilfredsstillende i perioden 2019-2021, og at tilsynet efterfølgende er styrket.

Overordnede overvejelser ift. beretningens konklusioner

Jeg tager beretningens konklusioner til efterretning, herunder at Region Hovedstaden har igangsat et underbudgetteret sygehusbyggeri, som er blevet væsentligt dyrere end forudsat, og at Indenrigs- og Sundhedsministeriets tilsyn med byggeriet ikke været helt tilfredsstillende.

Redegørelsen starter med Region Hovedstadens bemærkninger til beretningen og iværksatte tiltag. Derefter følger mine og Indenrigs- og Sundhedsministeriets overvejelser og foranstaltninger ift. regionens bemærkninger og beretningen.

Region Hovedstadens bemærkninger og tiltag

- *Bemærkning vedr. beretningens konklusion vedr. den samlede budgetoverskridelse og forsinkelse*

Region Hovedstaden bemærker, "Regionen anerkender Statsrevisorernes kritik er berettiget, for så vidt angår udfordringerne i 2019, hvor regionen besluttede at igangsætte Nyt Hospital Nordsjælland. Med den viden regionen har i dag, er det tydeligt, at budgettet ikke var robust nok, da projektet blev igangsat. Regioner er enige i, at det er utilfredsstillende, at byggeriet er blevet 2,3 mia. kr. dyrere og forsinket med 6 år.

- *Bemærkning vedr. regionens igangsættelse af byggeriet i 2019*

Region Hovedstaden bemærker, at om regionens igangsættelse af byggeriet i 2019, at "Regionen og vores rådgivere var enige om, at budgettet der blev fremlagt ved opstarten af byggeriet i 2019, var realistisk under den forudsætning, at der kunne findes optimeringer og besparelser i projektet. Kort tid efter byggestart steg byggepriserne kraftigt som følge af Covid-pandemien – havde regionen vidst det, havde regionen valgt at afsøge muligheden for at styrke budgettet ud over at forlade os på optimeringer og besparelser."

- *Bemærkning vedr. regionens udvidelse af budgettet i 2021*

Region Hovedstaden bemærker, at "Ved budgetudvidelsen i 2021 blev der lavet en revideret samarbejdsaftale med hovedentreprenøren, som med kvalificerede estimater for priser og besparelsesmål på det tidspunkt sikrede, at budgettet for Nyt Hospital Nordsjælland var robust. Hverken regionen, eller resten af samfundet, kunne forudsige den voldsomme inflation, der ville ramme byggebranchen få måneder efter."

- *Bemærkning vedr. nyt konsolideret budget i 2023*

Region Hovedstaden bemærker, at "Nyt Hospital Nordsjælland projektet har i foråret 2023, efter indgåelse af de sidste væsentlige byggekontrakter, og efter en vis normalisering af byggemarkedet, udarbejdet et konsolideret budget og en opdateret reservestrategi. Dette er i løbet af sommeren 2023 blevet godkendt af regionens administration og Indenrigs- og Sundhedsministeriet."

- *Bemærkning vedr. bygningens funktionalitet og kapacitet*

Region Hovedstaden bemærker, at "Regionen understreger, at fordyrelsen af Nyt Hospital Nordsjælland ikke har medført en forringelse af bygningens funktionalitet og kapacitet – i forhold til tilsagnskriteriet."

- *Bemærkning vedr. pris- og lønregulering af byggeriets budget*

Region Hovedstaden bemærker, at "en væsentlig problemstilling ved Nyt Hospital Nordsjællands budgetudfordringer er, at der ikke har været en robust statslig reguleringsmekanisme af projektets budget. Uden realistiske rammevilkår og robuste reguleringsmekanismer presses kvalitetsfundsbyggerierne – efter regionens opfattelse – ud i nogle uensigtsmæssige situationer, der har indvirkning på både projektøkonomien, kvaliteten i byggeriet samt for overholdelse af tidsplanen for byggeriet. I Nyt Hospital Nordsjællands tilfælde er det regionens vurdering, at en væsentlig del af det overskredne budget kan tilskrives dette forhold og forhold afledt heraf. Regionens egne beregninger viser således, at der er betydelig diskrepans mellem PL- og BOI indekset - mankoen udgør knap 500 mio. kr. for perioden 2011-2026. Hvis man sammenligner PL – indekset med markedsværdien for sammenligneligt byggeri, er mankoen knap 800 mio. kr. Regioner finder ikke, at Statsrevisorerne og Rigsrevisionen i et rimeligt omfang anerkender denne problemstilling og dens væsentlighed.

- *Regionens tiltag vedr. projektstyring af større byggerier*

Region Hovedstaden beskriver, at den har igangsat en række tiltag for at robustgøre projektstyringen af regionens større byggerier siden 2019. Regionen peger på følgende initiativer:

- Der er opbygget en professionel bygherreorganisation i Center for Ejendomme, der sikrer at kompetencer, styringsmodeller og nye samarbejdsformer anvendes systematisk på tværs af regionens projekter.
- Regionen nedsatte i foråret 2023 et advisory board med eksterne eksperter indenfor projektering, udbud, gennemførelse og ibrugtagning. Advisory boardet rådgiver løbende koncerndirektionen og projektledelsen på de enkelte projekter.
- Regionen har stort fokus på at inddrage erfaringer fra andre lignende byggerier, både internt i regionen og på tværs af de øvrige regioner.
- I analysefasen af projekterne bruges betydelige ressourcer på kvalitetssikring, herunder mock-up og simuleringer af byggeriet. Dette medvirker til at sikre, at der bygges på et solidt fundament, hvormed risikoen for omgørelser og voldgiftssager minimeres.
- Der arbejdes systematisk på at nedbringe eksekveringstiden (selve byggefasen). Det gøres bl.a. for at minimere risikoen for, at større udefrakommende begivenheder indtræffer i byggeperioden.
- Der tænkes i nye samarbejdsformer med entreprenører og rådgivere.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets overvejelser og foranstaltninger

- *Overvejelser ift. regionens bemærkninger*

Jeg kan konstatere, at Region Hovedstaden anfører, at den har iværksat tiltag til at styrke styringen med regionens større byggerier, herunder Nyt Hospital Nordsjælland. Jeg anser det som godt og nødvendigt, at regionen har igangsat tiltag, for at sikre, at byggeriet når i mål inden for dets nuværende økonomiske rammer.

Jeg kan desuden konstatere, at Region Hovedstaden understreger, at der ikke er sket forringelser af bygningens funktionalitet og kapacitet i forhold til tilsagnskriteriet. Dette har været afgørende for ministeriet i den løbende dialog med regionen om håndteringen af projektets budgetudfordringer siden 2020.

Jeg kan også konstatere, at Region Hovedstaden bemærker, at der ikke har været en robust statslig reguleringsmekanisme af Nyt Hospital Nordsjællands budget, og at regionen finder, at Statsrevisorerne og Rigsrevisionen ikke anerkender væsentligheden af den problemstilling i et rimeligt omfang. Jeg kan i den forbindelse konstatere, at regionens beregning undervurderer projektets budget med ca. 100 mio. kr. i perioden 2011-2026. Jeg forventer derfor, at mankoen mellem reguleringen af projektets budget og projektets kontrakter bliver mindre, end regionen har beregnet, selvom det er vanskeligt at opgøre den nøjagtigt. Jeg anerkender desuagtet, at der forventes at være en manko, der bl.a. skyldes ekstraordinære prisstigninger i byggebranchen i 2021 og 2022.

Jeg vil henvise til, at regeringen i 2023 har håndteret de forventede budgetoverskridelser på fem igangværende kvalitetsfundsprojekter, herunder Nyt Hospital Nordsjælland. Overskridelserne er bl.a. afledt af de ekstraordinære prisstigninger og den ovennævnte manko, leveranceudfordringer samt konkrete styringsmæssige udfordringer. Løsningen indebærer, at overskridelserne ikke belaster regionernes budgetrammer til øvrigt anlæg. Regionerne får desuden mulighed for at lånefinansiere overskridelserne. Dermed minimeres de negative effekter af

budgetoverskridelserne for regionernes økonomi, så øvrige anlægsopgaver fortsat kan gennemføres som planlagt.

- *Overvejelser ift. statsrevisorernes bemærkninger*

Jeg er enig med Statsrevisorerne i, at det er meget utilfredsstillende, at byggeriet af Nyt Hospital Nordsjælland på nuværende tidspunkt er fordyret med 2,3 mia. kr. og forsinket med 6 år. Jeg deler også Statsrevisorernes vurdering af, at prisudviklingen ikke kan forklare hele budgetoverskridelsen og forsinkelsen. Det fremgår fx af beretningen, at projektet ikke havde tilstrækkelige reserver, hverken da Region Hovedstaden igangsatte byggeriet i 2019, eller da regionen udvidede byggeriets budget i 2021. Jeg henholder mig også til, at regionen tidligere har anført, at dens handlemuligheder blev væsentligt begrænsede, da regionen igangsatte byggeriet. Det skyldes bl.a., at byggeriets arkitektur og "fodaftrek" gør det vanskeligt at ændre byggeriets omfang efterfølgende. Regionen havde desuden ikke omfattet alle udgifter til at idriftsætte hospitalet, da regionen udvidede budgettet i 2021.

- *Indenrigs- og Sundhedsministeriets tiltag*

Jeg noterer mig, at Rigsrevisionen konkluderer, at Indenrigs- og Sundhedsministeriets tilsyn med Nyt Hospital Nordsjælland ikke var tilfredsstillende i 2019, men at det efterfølgende er blevet styrket.

Jeg vil i den forbindelse fremhæve, at ministeriet løbende har justeret tilsynet med kvalitetsfundsprojekterne, herunder Nyt Hospital Nordsjælland. Ministeriet satte fx Nyt Hospital Nordsjælland under skærpet tilsyn i 2020, ligesom ministeriet i øvrigt har intensiveret dialogen med projektet og også drøftet projektet med regionen på direktionsniveau. Ministeriet har desuden strammet op i de generelle rammer for tilsynet med kvalitetsfundsprojekterne, bl.a. ved at tydeliggøre kravene til projekternes budgetter, tidsplaner og risikostyring. Ministeriet ser desuden løbende på behovet for at styrke tilsyn med kvalitetsfundsprojekterne, herunder bl.a. som opfølgning på Aftale om regionernes økonomi for 2024, hvor ministeriet fik mulighed for at skærpe kravene til rådgivningen af regionernes øverste administrative og politiske niveau yderligere.

I forhold til de konkrete tiltag, Region Hovedstaden har igangsat for at robustgøre projektstyringen af regionens større byggerier kan jeg konstatere, at alle Region Hovedstadens kvalitetsfundsprojekter, herunder de tre igangværende projekter, overskrider deres oprindelige budgetter. Jeg kan også konstatere, at der er opstået væsentlige nye udfordringer på Nyt Hospital Bispebjerg efter igangsættelsen af de nævnte tiltag. Jeg er derfor ikke fuldt betrykket i, at tiltagene er tilstrækkelige.

Ministeriet vil på den baggrund - og i forlængelse af den ovenfor nævnte formulering i økonomiaftalen for 2024 - fortsætte dialogen med Region Hovedstaden om, hvordan styringen af kvalitetsfundsprojekterne kan forbedres, herunder om regionen får tilstrækkeligt udbytte af de iværksatte tiltag.

Afsluttende bemærkninger

En kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde